

**О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ОТДЕЛЬНЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ) В СФЕРЕ РЕАЛИЗАЦИИ ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ
ПРАВ И ПРАВА НА УЧАСТИЕ В РЕФЕРЕНДУМАХ ГРАЖДАН**

Принят Государственным Собранием
(Ил Тумэн) Республики Саха (Якутия)
28 мая 2024 года

Статья 1

Внести в Закон Республики Саха (Якутия) от 22 декабря 1992 года № 1273-ХП «О республиканском референдуме» следующие изменения:

1) в части шестой статьи 6 слова «, иностранные (международные) наблюдатели» исключить;

2) часть тринадцатую статьи 25 изложить в следующей редакции:

«В день голосования (последний день голосования на референдуме) после окончания времени голосования неиспользованные бюллетени, находящиеся в комиссиях, подсчитываются и погашаются в соответствии с требованиями части второй статьи 29 настоящего закона. Во всех комиссиях, кроме участковых комиссий референдума, при погашении неиспользованных бюллетеней составляется акт, в котором указывается число погашенных бюллетеней. При погашении бюллетеней вправе присутствовать лица, указанные в части шестой статьи 6 настоящего закона. Эти бюллетени хранятся секретарем комиссии вместе с другой документацией комиссии.»;

3) в пункте «о» части шестой статьи 25.2 слова «а также» исключить, дополнить словами «, лицам, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

4) в статье 27:

а) часть восьмую дополнить словами «в соответствии с требованиями части второй статьи 29 настоящего закона»;

б) часть тринадцатую после слов «в ее работе» дополнить словами «и удаляется из помещения для голосования»;

5) в части второй статьи 29 первое предложение изложить в следующей редакции: «После окончания времени голосования члены участковой комиссии референдума с правом решающего голоса в присутствии наблюдателей, иных лиц, указанных в части шестой статьи 6 настоящего закона, подсчитывают и, не повреждая квадраты, предназначенные для проставления отметки участника референдума, погашают неиспользованные бюллетени, повреждая такие бюллетени исключая возможность их дальнейшего использования способами, определенными Центральной избирательной комиссией Российской Федерации, затем оглашают и вносят число погашенных неиспользованных бюллетеней, а также бюллетеней, испорченных участниками референдума при проведении голосования, в строку 5 протокола участковой комиссии референдума об итогах голосования и его увеличенной формы, находящейся в помещении для голосования.»;

б) в части первой статьи 33 слова «иностранным (международным) наблюдателям,» исключить.

Статья 2

Внести в Закон Республики Саха (Якутия) от 15 июня 2002 года 20-3 № 371-П «О Центральной избирательной комиссии Республики Саха (Якутия)» следующие изменения:

1) статью 7 дополнить частями 4.2 и 4.3 следующего содержания:

«4.2. По представлению Комиссии, по запросу органа, назначающего членов Комиссии, направляемым до принятия соответствующего решения, территориальный орган федерального органа исполнительной власти, осуществляющий функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере внутренних дел, проводит проверку в отношении лиц, назначаемых членами Комиссии, и представляет по ним сведения об осуждении и (или) ином факте уголовного преследования с указанием сведений о неснятой и непогашенной судимости, а также о привлечении к административной ответственности за нарушение законодательства о выборах и референдума и за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях.

4.3. По представлению Комиссии, по запросу органа, назначающего членов Комиссии, направляемым до принятия соответствующего решения, территориальный орган федерального органа исполнительной власти, осуществляющий функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому

регулированию в сфере юстиции, проводит проверку в отношении лиц, назначаемых членами Комиссии, и представляет по ним информацию о включении сведений о них в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации.»;

2) в статье 8:

а) в части 1:

в подпункте «г» слова «депутаты законодательных органов» заменить словами «сенаторы Российской Федерации, депутаты законодательных (представительных) органов»;

подпункт «н» после слов «о выборах и референдумах» дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

подпункт «о» дополнить словами «, а также лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

б) в абзаце первом части 16 слова «его назначившего» заменить словами «к компетенции которого относится назначение этого члена Комиссии»;

в) в части 19:

подпункт «б» дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

подпункт «ж» дополнить словами «либо включения сведений о нем в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

3) пункт «н» части 1 статьи 11 признать утратившим силу.

Статья 3

Внести в Закон Республики Саха (Якутия) от 30 марта 2005 года 210-3 № 423-III «О местном референдуме в Республике Саха (Якутия)» следующие изменения:

1) в части 7 статьи 4 второе предложение исключить;

2) в статье 18:

а) в части 1:

в пункте 4 слова «депутаты законодательных органов» заменить словами «сенаторы Российской Федерации, депутаты законодательных (представительных) органов»;

пункт 10 после слов «о выборах, референдумах» дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

пункт 11 дополнить словами «, а также лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

б) в абзаце первом части 4 слова «его назначившего» заменить словами «к компетенции которого относится назначение этого члена комиссии»;

в) в части 5:

пункт 2 дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

пункт 7 дополнить словами «либо включения сведений о нем в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

3) в статье 19:

а) в части 4 слова «, иностранные (международные) наблюдатели» исключить;

б) часть 5 после слов «выборные должностные лица,» дополнить словами «сенаторы Российской Федерации,», дополнить словами «, лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

в) в части 7 слова «, иностранные (международные) наблюдатели» исключить;

г) часть 8.1 после слова «представляют» дополнить словами «на бумажном носителе и (или) в машиночитаемом виде по формам и в порядке, которые установлены организующей местный референдум комиссией,», после слов «фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя,» дополнить словами «дата рождения, серия, номер и дата выдачи паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина,»;

д) в части 12.2 слова «три дня» заменить словами «семь дней»;

4) в части 3 статьи 29 слова «, а также в день голосования» заменить словами «и до момента окончания голосования на территории соответствующего округа местного референдума в день голосования (последний день голосования)»;

5) в пункте 14 части 6 статьи 41 слова «а также» исключить, дополнить словами «, лицам, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

б) часть 12 статьи 44 изложить в следующей редакции:

«12. В день голосования (последний день голосования на местном референдуме) после окончания времени голосования неиспользованные бюллетени, находящиеся в комиссиях, подсчитываются и погашаются в соответствии с требованиями части 3 статьи 50 настоящего закона. Во всех комиссиях, кроме участковых комиссий, при погашении неиспользованных бюллетеней составляется акт, в котором указывается число погашенных бюллетеней. При погашении бюллетеней вправе присутствовать лица, указанные в части 4 статьи 19 настоящего закона. Эти бюллетени хранятся секретарем комиссии вместе с другой документацией комиссии.»;

7) в статье 45:

а) часть 9 дополнить словами «в соответствии с требованиями части 3 статьи 50 настоящего закона»;

б) часть 12 после слов «в ее работе» дополнить словами «и удаляется из помещения для голосования»;

8) часть 3 статьи 50 изложить в следующей редакции:

«3. После окончания времени голосования члены участковой комиссии с правом решающего голоса в присутствии наблюдателей, иных лиц, указанных в части 4 статьи 19 настоящего закона, подсчитывают и, не повреждая квадраты, предназначенные для проставления отметки участника референдума, погашают неиспользованные бюллетени, повреждая такие бюллетени исключая возможность их дальнейшего использования способами, определенными Центральной избирательной комиссией Российской Федерации, затем оглашают и вносят число погашенных неиспользованных бюллетеней, а также бюллетеней, испорченных участниками референдума при проведении голосования, в строку 7 протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, находящейся в помещении для голосования.»;

9) в части 1 статьи 53 слова «иностранному (международному) наблюдателям,» исключить;

10) в части 3 статьи 60 слова «не позднее чем в двухмесячный срок со дня подачи жалобы» заменить словами «в течение одного месяца со дня поступления жалобы в суд».

Статья 4

Внести в Закон Республики Саха (Якутия) от 11 октября 2006 года 374-З № 761-III «О территориальных избирательных комиссиях в Республике Саха (Якутия)» следующие изменения:

1) в части 1 статьи 18:

а) в пункте 4 слова «депутаты законодательных органов» заменить словами «сенаторы Российской Федерации, депутаты законодательных (представительных) органов»;

б) пункт 13 после слов «о выборах и референдумах» дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

в) пункт 14 дополнить словами «, а также лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

2) в части 1.2 статьи 19:

а) пункт 2 дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

б) пункт 7 дополнить словами «либо включения сведений о нем в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации».

Статья 5

Внести в Закон Республики Саха (Якутия) от 18 октября 2007 года 497-З № 1007-III «О выборах народных депутатов Республики Саха (Якутия)» следующие изменения:

1) в статье 11 второе предложение исключить;

2) в статье 30:

а) в части 5 слова «, иностранные (международные) наблюдатели» исключить;

б) в части 6 слова «, иностранные (международные) наблюдатели» исключить;

в) абзац второй части 8 после слов «выборные должностные лица,» дополнить словами «сенаторы Российской Федерации,», дополнить словами «, лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

г) часть 9.1 после слова «представляют» дополнить словами «на бумажном носителе и (или) в машиночитаемом виде по формам и в порядке, которые установлены Центральной избирательной комиссией Республики Саха (Якутия),», после слов «фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя,» дополнить словами «дата рождения, серия, номер и дата выдачи паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина,»;

д) в части 14.2 слова «в избирательную комиссию не позднее чем за три дня до дня (первого дня) голосования (досрочного голосования)» заменить словами «в Центральную избирательную комиссию Республики Саха (Якутия) не позднее чем за семь дней до дня (первого дня) голосования (досрочного голосования)»;

3) статью 31 признать утратившей силу;

4) в части 2 статьи 32 слова «публикуют указанный список в государственных периодических печатных изданиях и размещают его» заменить словами «размещают указанный список», слова «направляют указанный список» заменить словами «направляют его»;

5) статью 34 дополнить частью 9 следующего содержания:

«9. Уполномоченными представителями избирательных объединений не могут быть лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации.»;

б) в статье 36:

а) в части 5.3 слово «Кандидат» заменить словами «Гражданин Российской Федерации», слова «для регистрации кандидата, списка кандидатов» заменить словами «для регистрации в качестве кандидата»;

б) дополнить частью 5.4 следующего содержания:

«5.4. Гражданин Российской Федерации обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации в качестве кандидата, прекратить статус иностранного агента.»;

7) в статье 39:

а) дополнить частью 3.5 следующего содержания:

«3.5. Кандидат, включенный в республиканский список кандидатов, обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации списка кандидатов, прекратить статус иностранного агента.»;

б) абзац первый части 12 дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «Ошибки (опечатки), допущенные в оформлении представленных в Центральную избирательную комиссию Республики Саха (Якутия) документов в

отношении отдельного кандидата, не позволяющие достоверно определить гражданина, выдвинутого в соответствующем одномандатном избирательном округе, являются основанием для исключения Центральной избирательной комиссией Республики Саха (Якутия) соответствующего кандидата из списка кандидатов по одномандатным избирательным округам до его заверения.»;

в) в части 12.4 слова «Кандидат обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации кандидата, списка кандидатов» заменить словами «Гражданин Российской Федерации, выдвинутый по одномандатному избирательному округу, обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации в качестве кандидата»;

г) дополнить частью 12.6 следующего содержания:

«12.6. Гражданин Российской Федерации, выдвинутый по одномандатному избирательному округу, обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации в качестве кандидата, прекратить статус иностранного агента.»;

8) статью 43 дополнить частью 3.2 следующего содержания:

«3.2. Если в заявлении о согласии баллотироваться по соответствующему избирательному округу были указаны сведения о том, что кандидат является иностранным агентом, то кандидат представляет в избирательную комиссию, осуществляющую регистрацию кандидатов, списков кандидатов, вместе с иными документами, необходимыми для регистрации кандидата, уведомление федерального органа исполнительной власти, осуществляющего функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере регистрации некоммерческих организаций, об исключении кандидата из реестра иностранных агентов либо соответствующее решение суда.»;

9) часть 4.1 статьи 44 дополнить словами: «, а также в случае указания кандидатом в составе сведений, представляемых в соответствии с частью 5 статьи 36, пунктом 2 части 3 и пунктом 4 части 12.1 статьи 39 настоящего закона, сведений о наличии у него счетов (вкладов), наличных денежных средств и ценностей в иностранных банках, расположенных за пределами территории Российской Федерации, и (или) иностранных финансовых инструментов либо в случае выявления указанных сведений в результате проверки, проведенной в соответствии с пунктами 6³–6⁷ статьи 33 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации»;

10) в статье 45:

а) в части 9:

дополнить пунктом 1.2 следующего содержания:

«1.2) несоблюдение кандидатом требования, установленного частью 5.4 статьи 36 настоящего закона;»;

пункт 11 после слов «установленного законом» дополнить словом «соответствующего»;

б) часть 11 дополнить подпунктом 3.2 следующего содержания:

«3.2) несоблюдение кандидатом требования, установленного частями 3.5 и 12.6 статьи 39 настоящего закона;»;

11) статью 46 дополнить частью 3 следующего содержания:

«3. Уполномоченными представителями кандидатов не могут быть лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации.»;

12) статью 48 дополнить частью 3.1 следующего содержания:

«3.1. Зарегистрированный кандидат не может быть включен в реестр иностранных агентов.»;

13) в части 2 статьи 49 первое предложение дополнить словами «, лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

14) в части 3 статьи 53 слова «, а также в день голосования» заменить словами «и до момента окончания голосования на территории соответствующего избирательного округа в день голосования (последний день голосования)»;

15) в части 4 статьи 58 слова «зарегистрированного кандидата, являющегося иностранным агентом, либо», слова «иностранном агентом либо» и слова «иностранном агентом, либо» исключить;

16) в части 16 статьи 59 слова «кандидата, являющегося иностранным агентом,» и слова «иностранном агентом либо» исключить;

17) в статье 64:

а) в пункте 14 части 7 слова «а также» исключить, дополнить словами «, лицам, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

б) дополнить частью 10.1 следующего содержания:

«10.1. Предельный размер расходования средств избирательных фондов, которое может осуществляться до регистрации кандидата, списка кандидатов, составляет 30 процентов установленного настоящим законом предельного размера расходования средств избирательного фонда.»;

18) пункт 6 части 5 статьи 71 дополнить словами «и по результатам представления и проверки финансовых отчетов кандидатов, избирательных объединений представляет в соответствующую избирательную комиссию предложения о направлении соответствующих материалов в правоохранительные и иные органы для принятия необходимых мер и привлечения виновных лиц к ответственности в соответствии с законодательством Российской Федерации»;

19) в части 4 статьи 72 слова «иностранным агентом либо» исключить;

20) в статье 73:

а) в части 7.1 слова «иностранным агентом либо» исключить;

б) часть 18 изложить в следующей редакции:

«18. В день голосования (последний день голосования) после окончания времени голосования неиспользованные бюллетени, находящиеся в избирательных комиссиях, подсчитываются и погашаются в соответствии с требованиями части 3 статьи 79 настоящего закона. Во всех избирательных комиссиях, кроме участковых избирательных комиссий, при погашении неиспользованных избирательных бюллетеней составляется акт, в котором указывается число погашенных избирательных бюллетеней. При погашении избирательных бюллетеней вправе присутствовать лица, указанные в части 5 статьи 30 настоящего закона. Эти избирательные бюллетени хранятся секретарем комиссии вместе с другой документацией избирательной комиссии.»;

21) в статье 75:

а) часть 11 дополнить словами «в соответствии с требованиями части 3 статьи 79 настоящего закона»;

б) часть 15 после слов «в ее работе» дополнить словами «и удаляется из помещения для голосования»;

22) в статье 79:

а) часть 3 изложить в следующей редакции:

«3. После окончания времени голосования члены участковой комиссии с правом решающего голоса в присутствии наблюдателей, иных лиц, указанных в части 5 статьи 30 настоящего закона, подсчитывают и, не повреждая квадраты, предназначенные для проставления отметки избирателя, погашают неиспользованные бюллетени, повреждая

такие бюллетени исключают возможность их дальнейшего использования способами, определенными Центральной избирательной комиссией Российской Федерации, затем оглашают и вносят число погашенных неиспользованных бюллетеней, а также бюллетеней, испорченных избирателями при проведении голосования, в строку 6 протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, находящейся в помещении для голосования. С погашенными избирательными бюллетенями вправе визуально ознакомиться наблюдатели под контролем членов участковой избирательной комиссии с правом решающего голоса.»;

б) в части 19 слова «, иностранные (международные) наблюдатели» исключить;

23) в части 1 статьи 87 слова «иностранным (международным) наблюдателям,» исключить;

24) в части 4 статьи 95 слова «не позднее чем в двухмесячный срок со дня подачи жалобы» заменить словами «в течение одного месяца со дня поступления жалобы в суд».

Статья 6

Внести в Закон Республики Саха (Якутия) от 28 сентября 2011 года 964-З № 815-IV «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» следующие изменения:

1) пункт 35 статьи 2 признать утратившим силу;

2) в части 4 статьи 3 второе предложение исключить;

3) в статье 31:

а) в части 1:

в пункте 4 слова «депутаты законодательных органов» заменить словами «сенаторы Российской Федерации, депутаты законодательных (представительных) органов»;

пункт 12 после слова «выборах» дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

пункт 13 дополнить словами «, а также лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

б) в абзаце первом части 6 слова «его назначившего» заменить словами «к компетенции которого относится назначение этого члена избирательной комиссии»;

в) в части 8:

пункт 2 дополнить словами «или за совершение административных правонарушений, предусмотренных статьями 20.3 и 20.29 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях»;

дополнить пунктом 7 следующего содержания:

«7) включения члена избирательной комиссии в реестр иностранных агентов либо включения сведений о нем в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации.»;

4) в статье 33:

а) часть 4 после слов «выборные должностные лица,» дополнить словами «сенаторы Российской Федерации,», дополнить словами «, лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

б) часть 7.1 после слова «представляют» дополнить словами «на бумажном носителе и (или) в машиночитаемом виде по формам и в порядке, которые установлены Центральной избирательной комиссией Республики Саха (Якутия),», после слов «фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя,» дополнить словами «дата рождения, серия, номер и дата выдачи паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина,»;

в) в части 11.2 слова «три дня» заменить словами «семь дней»;

5) в части 2 статьи 34 слова «публикуют указанный список в государственных или муниципальных периодических печатных изданиях и размещают его» заменить словами «размещают указанный список», слова «направляют указанный список» заменить словами «направляют его»;

б) статью 36 дополнить частью 10 следующего содержания:

«10. Уполномоченными представителями избирательных объединений не могут быть лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации.»;

7) в статье 38:

а) дополнить частью 3.7 следующего содержания:

«3.7. Гражданин Российской Федерации обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации в качестве кандидата, прекратить статус иностранного агента.»;

б) часть 9.1 дополнить словами «, а также в случае указания кандидатом в составе сведений, представляемых в соответствии с пунктом 2 части 3 настоящей статьи, сведений о наличии у него счетов (вкладов), наличных денежных средств и ценностей в

и иностранных банках, расположенных за пределами территории Российской Федерации, и (или) иностранных финансовых инструментов либо в случае выявления указанных сведений в результате проверки, проведенной в соответствии с пунктами 6³–6⁷ статьи 33 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации»;

8) в статье 39:

а) дополнить частью 11.4 следующего содержания:

«11.4. Кандидат, включенный в список кандидатов, обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации списка кандидатов, прекратить статус иностранного агента.»;

б) часть 12.1 дополнить словами «, а также в случае указания кандидатом в составе сведений, представляемых в соответствии с пунктом 2 части 3 статьи 38 настоящего Закона, сведений о наличии у него счетов (вкладов), наличных денежных средств и ценностей в иностранных банках, расположенных за пределами территории Российской Федерации, и (или) иностранных финансовых инструментов либо в случае выявления указанных сведений в результате проверки, проведенной в соответствии с пунктами 6³–6⁷ статьи 33 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации»;

в) часть 13 дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «Ошибки (опечатки), допущенные в оформлении представленных в избирательную комиссию документов в отношении отдельного кандидата, не позволяющие достоверно определить гражданина, выдвинутого в соответствующем одномандатном и (или) многомандатном избирательном округе, являются основанием для исключения избирательной комиссией, организующей подготовку и проведение муниципальных выборов, соответствующего кандидата из списка кандидатов по одномандатным и (или) многомандатным избирательным округам до его заверения.»;

9) в статье 44:

а) дополнить частью 2.2 следующего содержания:

«2.2. Если в заявлении о согласии баллотироваться по соответствующему избирательному округу были указаны сведения о том, что кандидат является иностранным агентом, то кандидат представляет в избирательную комиссию, осуществляющую регистрацию кандидатов, списков кандидатов, вместе с иными документами, необходимыми для регистрации кандидата, уведомление федерального органа исполнительной власти, осуществляющего функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере регистрации

некоммерческих организаций, об исключении кандидата из реестра иностранных агентов либо соответствующее решение суда.»;

б) в части 9:

дополнить пунктом 1.2 следующего содержания:

«1.2) несоблюдение кандидатом требования, установленного частью 3.7 статьи 38 настоящего Закона;»;

пункт 11 после слов «установленного настоящим Законом» дополнить словом «соответствующего»;

в) часть 11 дополнить пунктом 3.1 следующего содержания:

«3.1) несоблюдение кандидатом требования, установленного частью 3.7 статьи 38 и частью 11.4 статьи 39 настоящего Закона;»;

10) статью 47 дополнить частью 3.1 следующего содержания:

«3.1. Зарегистрированный кандидат не может быть включен в реестр иностранных агентов.»;

11) в части 2 статьи 48 первое предложение дополнить словами «, лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

12) статью 49 дополнить частью 6 следующего содержания:

«6. Уполномоченным представителем кандидата по финансовым вопросам не могут быть лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации.»;

13) в части 3 статьи 53 слова «, а также в день голосования» заменить словами «и до момента окончания голосования на территории соответствующего избирательного округа в день голосования (последний день голосования)»;

14) в части 6.1 статьи 58 слова «зарегистрированного кандидата, являющегося иностранным агентом, либо», слова «иностранном агентом либо» и слова «иностранном агентом, либо» исключить;

15) в части 11 статьи 59 слова «кандидата, являющегося иностранным агентом,» и слова «иностранном агентом либо» исключить;

16) в пункте 14 части 5 статьи 66 слова «а также» исключить, дополнить словами «, лицам, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

17) статью 68 дополнить частью 2.1 следующего содержания:

«2.1. Предельный размер расходования средств избирательного фонда кандидата на должность главы муниципального образования, которое может осуществляться до регистрации кандидата на должность главы муниципального образования, составляет 30 процентов от установленного в части 2 настоящей статьи предельного размера расходования средств избирательного фонда кандидата.»;

18) в статье 69:

а) дополнить частью 2.2 следующего содержания:

«2.2. Предельный размер расходования средств избирательного фонда кандидата в депутаты представительного органа муниципального образования, городского округа, которое может осуществляться до регистрации списка кандидатов, составляет 30 процентов от установленного частями 2 и 2.1 настоящей статьи предельного размера расходования средств избирательного фонда избирательного объединения.»;

б) дополнить частью 6 следующего содержания:

«6. Предельный размер расходования средств избирательного фонда избирательного объединения на выборах депутатов представительного органа муниципального образования, городского округа, которое может осуществляться до регистрации списка кандидатов, составляет 30 процентов от установленного частями 5 и 5.1 настоящей статьи предельного размера расходования средств избирательного фонда избирательного объединения.»;

19) пункт 6 части 6 статьи 72 дополнить словами «и по результатам представления и проверки финансовых отчетов кандидатов, избирательных объединений представляет в избирательную комиссию предложения о направлении соответствующих материалов в правоохранительные и иные органы для принятия необходимых мер и привлечения виновных лиц к ответственности в соответствии с законодательством Российской Федерации»;

20) в части 4 статьи 73 слова «иностранным агентом либо» исключить;

21) в статье 74:

а) в части 8.1 слова «иностранным агентом либо» исключить;

б) часть 21 изложить в следующей редакции:

«21. В день голосования (последний день голосования) после окончания времени голосования неиспользованные избирательные бюллетени, находящиеся в избирательных комиссиях, подсчитываются и погашаются в соответствии с требованиями части 3 статьи 79 настоящего Закона. Во всех избирательных комиссиях, кроме участковых избирательных комиссий, при погашении неиспользованных избирательных бюллетеней

составляется акт, в котором указывается число погашенных избирательных бюллетеней. При погашении избирательных бюллетеней вправе присутствовать лица, указанные в части 3 статьи 33 настоящего Закона. Эти избирательные бюллетени хранятся секретарем избирательной комиссии вместе с другой документацией избирательной комиссии.»;

22) в статье 75:

а) часть 9 дополнить словами «в соответствии с требованиями части 3 статьи 79 настоящего Закона»;

б) часть 12 после слов «в ее работе» дополнить словами «и удаляется из помещения для голосования»;

23) в части 3 статьи 79 первое предложение изложить в следующей редакции: «После окончания времени голосования члены участковой избирательной комиссии с правом решающего голоса в присутствии наблюдателей, иных лиц, указанных в части 3 статьи 33 настоящего Закона, подсчитывают и, не повреждая квадраты, предназначенные для проставления отметки избирателя, погашают неиспользованные избирательные бюллетени, повреждая такие избирательные бюллетени исключая возможность их дальнейшего использования способами, определенными Центральной избирательной комиссией Российской Федерации, затем оглашают и вносят число погашенных неиспользованных избирательных бюллетеней, а также избирательных бюллетеней, испорченных избирателями, при проведении голосования, в строку 6 протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, находящейся в помещении для голосования.»;

24) в статье 92:

а) часть 7 дополнить пунктом 10 следующего содержания:

«10) установления факта наличия у зарегистрированного кандидата статуса иностранного агента.»;

б) в части 9 слова «пунктами 3, 5 и 8 части 7» заменить словами «пунктами 3, 5, 8 или 10 части 7».

Статья 7

Внести в Закон Республики Саха (Якутия) от 28 июня 2012 года 1084-З № 1075-IV «О выборах Главы Республики Саха (Якутия)» следующие изменения:

1) в статье 18:

а) в части 6 слова «, иностранные (международные) наблюдатели» исключить;

б) часть 9 после слов «выборные должностные лица,» дополнить словами «сенаторы Российской Федерации,», дополнить словами «, лица, включенные в реестр

иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

в) часть 10.1 после слова «представляют» дополнить словами «на бумажном носителе и (или) в машиночитаемом виде по формам и в порядке, которые установлены Центральной избирательной комиссией Республики Саха (Якутия),», после слов «фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя,» дополнить словами «дата рождения, серия, номер и дата выдачи паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина,»;

г) в части 15.2 слова «три дня» заменить словами «семь дней»;

2) статью 19 признать утратившей силу;

3) в части 2 статьи 24 слова «публикуют указанный список в республиканских государственных периодических печатных изданиях, размещают его» заменить словами «размещают указанный список», слова «направляют указанный список» заменить словами «направляют его»;

4) статью 25 дополнить частью 9.5 следующего содержания:

«9.5. Кандидат обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации кандидата, прекратить статус иностранного агента.»;

5) статью 27 дополнить частью 1.5-1 следующего содержания:

«1.5-1. Если в заявлении о согласии баллотироваться были указаны сведения о том, что кандидат является иностранным агентом, то кандидат представляет в Центральную избирательную комиссию Республики Саха (Якутия) вместе с иными документами, необходимыми для регистрации кандидата, уведомление федерального органа исполнительной власти, осуществляющего функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере регистрации некоммерческих организаций, об исключении кандидата из реестра иностранных агентов либо соответствующее решение суда.»;

б) абзац второй части 2 статьи 28 дополнить словами «, а также в случае указания кандидатом в составе сведений, представляемых в соответствии с частью 9 статьи 25 настоящего Закона, сведений о наличии у него счетов (вкладов), наличных денежных средств и ценностей в иностранных банках, расположенных за пределами территории Российской Федерации, и (или) иностранных финансовых инструментов либо в случае выявления указанных сведений в результате проверки, проведенной в соответствии с пунктами 6³–6⁷ статьи 33 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации»;

7) в части 2 статьи 29:

а) дополнить пунктом 1.3 следующего содержания:

«1.3) несоблюдение кандидатом требования, установленного частью 9.5 статьи 25 настоящего Закона;»;

б) пункт 10 после слов «настоящего Закона» дополнить словом «соответствующей»;

8) статью 32 дополнить частью 3.1 следующего содержания:

«3.1. Зарегистрированный кандидат не может быть включен в реестр иностранных агентов.»;

9) в части 2 статьи 33 первое предложение дополнить словами «, лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

10) статью 34 дополнить частью 7 следующего содержания:

«7. Уполномоченным представителем кандидата по финансовым вопросам не могут быть лица, включенные в реестр иностранных агентов, лица, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации.»;

11) в части 3 статьи 38 слова «а также в день голосования» заменить словами «и до момента окончания голосования на территории соответствующего избирательного округа (последний день голосования)»;

12) в части 5 статьи 43 слова «зарегистрированного кандидата, являющегося иностранным агентом, либо» и слова «иностранного агента либо» исключить;

13) в части 13 статьи 44 слова «кандидата, являющегося иностранным агентом,» и слова «иностранного агента либо» исключить;

14) в статье 49:

а) дополнить частью 3.1 следующего содержания:

«3.1. Предельная сумма расходования средств избирательного фонда, которое может осуществляться до регистрации кандидата, составляет 30 процентов от установленной частью 3 настоящей статьи предельной суммы всех расходов из средств избирательного фонда.»;

б) в пункте 14 части 5 слова «а также» исключить, дополнить словами «, лицам, сведения о которых включены в единый реестр сведений о лицах, причастных к деятельности экстремистской или террористической организации»;

15) пункт 6 части 5 статьи 54 дополнить словами «, и по результатам представления и проверки финансовых отчетов кандидатов представляет в Центральную избирательную

комиссию Республики Саха (Якутия) предложения о направлении соответствующих материалов в правоохранительные и иные органы для принятия необходимых мер и привлечения виновных лиц к ответственности в соответствии с законодательством Российской Федерации»;

16) в части 4 статьи 55 слова «иностранным агентом либо» исключить;

17) в статье 56:

а) в части 8.1 слова «иностранным агентом либо» исключить;

б) часть 20 изложить в следующей редакции:

«20. В день голосования (последний день голосования) после окончания времени голосования неиспользованные избирательные бюллетени, находящиеся в территориальной избирательной комиссии, подсчитываются и погашаются в соответствии с требованиями части 3 статьи 62 настоящего Закона, о чем соответствующей избирательной комиссией составляется акт, в котором указывается число погашенных бюллетеней. При погашении избирательных бюллетеней вправе присутствовать лица, указанные в части 6 статьи 18 настоящего Закона. Эти избирательные бюллетени хранятся секретарем соответствующей избирательной комиссии в опечатанном виде вместе с другой документацией избирательной комиссии.»;

18) в статье 58:

а) часть 11 дополнить словами «в соответствии с требованиями части 3 статьи 62 настоящего Закона»;

б) часть 15 после слов «в ее работе» дополнить словами «и удаляется из помещения для голосования»;

19) в части 3 статьи 62 первое предложение изложить в следующей редакции: «После окончания времени голосования члены участковой комиссии с правом решающего голоса в присутствии наблюдателей, иных лиц, указанных в части 6 статьи 18 настоящего Закона, подсчитывают и, не повреждая квадраты, предназначенные для проставления отметки избирателя, погашают неиспользованные бюллетени, повреждая такие бюллетени исключая возможность их дальнейшего использования способами, определенными Центральной избирательной комиссией Российской Федерации, затем оглашают и вносят число погашенных неиспользованных бюллетеней, а также бюллетеней, испорченных избирателями при проведении голосования, в строку 6 протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, находящейся в помещении для голосования.»;

20) в части 1 статьи 67 слова «иностранным (международным) наблюдателям,» исключить.

Статья 8

Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней после дня его официального опубликования и применяется к правоотношениям, возникшим в связи с проведением выборов, назначенных после дня вступления в силу настоящего Закона.

Глава Республики Саха (Якутия)

г. Якутск, 10 июня 2024 г.

2745 - 3 № 165-VII

А. НИКОЛАЕВ

**ГРАЖДАННАР БЫЫБАРДЫЫР БЫРААПТАРЫН УОННА РЕФЕРЕНДУМНА КЫТТАР
БЫРААПТАРЫН ОЛОХХО КИЛЛЭРИИ ЭЙГЭТИГЭР САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН ТУСТААХ
СОКУОН СУОЛТАЛААХ ААКТАЛАРЫГАР УЛАРЫТЫЫЛАРЫ КИЛЛЭРЭР ТУҢУНАН**

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Түмэнэ
2024 сыл ыам ыйын 28 күнүгэр ылынна

1 ыстатыйа

«Өрөспүүбүлүкэтээҕи референдум туһунан» 1992 сыл ахсынньы 22 күнүнээҕи 1273-ХII №-дээх Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонугар манньк уларытыылары киллэрэргэ:

1) 6 ыстатыйатын алтыс чааһыгар «, атын дойду (аан дойдутааҕы) кэтээн көрөөччүлэрэ» диэн тылы устарга;

2) 25 ыстатыйатын уон үһүс чааһын манньк сааһылаан биэрэргэ:

«Куоластааһын күнүгэр (референдумна куоластааһын бүтэһик күнүгэр) куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн хамыһыйаларга баар туһаныллыбатах бүлүтүөннэр аабыллар уонна бу сокуон 29 ыстатыйатын иккис чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн сотуллар. Бары хамыһыйаларга, референдум учаастактааҕы хамыһыйаларыттан ураты, туһаныллыбатах бүлүтүөннэри сотууга сотуллубут бүлүтүөн ахсаана ыйыллар аакта толоруллар. Бүлүтүөннэри сотууга бу сокуон 6 ыстатыйатын алтыс чааһыгар ыйылыбыт дьон баар буолар бырааптаахтар. Ол бүлүтүөннэри хамыһыйа сэкирэтээрэ хамыһыйа атын докумуоннарын кытта бииргэ харайар.»;

3) 25.2 ыстатыйатын алтыс чааһын «о» пуунугар «ону тэнэ» диэн тылы устарга, «, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьонно» диэн тылы эбэргэ;

4) 27 ыстатыйатыгар:

а) ахсыс чааһыгар «бу сокуон 29 ыстатыйатын иккис чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн» диэн тылы эбэргэ;

б) уон үһүс чааһыгар «кини үлэтигэр» диэн тыл кэнниттэн «уонна куоластааһынна аналлаах хостон тахсар» диэн тылы эбэргэ;

5) 29 ыстатыйатын иккис чааһын бастакы этиитин манньк сааһылаан биэрэргэ: «Куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн референдум учаастактаабы хамыһыйатын быһаарар куоластка бырааптаах чилиэннэрэ кэтээн көрөөччүлэр, бу сокуон 6 ыстатыйатын алтыс чааһыгар ыйыллыбыт атын дьон баалларыгар туһаныллыбатах бүлүтүөннэри аафаллар уонна, референдум кыттыылаабын бэлиэтин туруорарга аналлаах квадраттары буортулаабакка, манньк бүлүтүөннэри салгыы туһанар кыабы туоратарга Россия Федерациятын Киин быыбар хамыһыйата быһаарбыт ньымаларынан буортулаан, сотоллор, ол кэнниттэн сотуллубут туһаныллыбатах бүлүтүөн, итиэннэ куоластааһыны ытытыга референдум кыттыылаахтарынан буортуламмыт бүлүтүөн ахсаанын иһитиннэрэллэр уонна референдум учаастактаабы хамыһыйатын куоластааһын түмүгүн туһунан боротокуолун 5 строкатыгар уонна куоластааһынна аналлаах хоско баар боротокуол улаатыннарыллыбыт көрүнэр киллэрэллэр.»;

б) 33 ыстатыйатын бастакы чааһыгар «атын дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэригэр,» диин тылы устарга.

2 ыстатыйа

«Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыйатын туһунан» 2002 сыл бэс ыйын 15 күнүнээби 20-С 371-II №-дээх Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонугар манньк уларытыылары киллэрэргэ:

1) 7 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 4.2 уонна 4.3 чаастары эбэргэ:

«4.2. Хамыһыйа чилиэннэрин аныыр урган ирдэбилинэн Хамыһыйа тустаах быһаарыы ылыныллыар диэри ытар киллэриитинэн толорор былаас федеральной уорганын ис дьыала эйгэтигэр судаарыстыбаннай бэлиитикэни ырытан онорууга уонна олоххо киллэриигэ уонна нуорма-быраап өттүнэн сүрүннээһингэ анал үлэни толорор сирдээби-уоттаабы уоргана Хамыһыйа чилиэннэринэн ананар дьонго сыһыаннаан бэрэбиэркэни ытар уонна кинилэр сууттаммыттарын уонна (эбэтэр) холубунай сойуолаһы атын чаччытын туһунан, суутунан буруйа уһулла илигин эбэтэр сабылла илигин туһунан сибидиэнньэни ыйан туран, ону тэнгэ быыбар уонна референдум туһунан сокуоннары кэһии иһин уонна Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин административнай эппиэтинэскэ тардыллыбыттарын туһунан сибидиэнньэни киллэрэр.

4.3. Хамыһыйа чилиэннэрин аныыр урган ирдэбилинэн Хамыһыйа тустаах быһаарыы ылыныллыар диэри ытар киллэриитинэн толорор былаас федеральной уорганын юстиция эйгэтигэр судаарыстыбаннай бэлиитикэни ырытан онорууга уонна

олоххо киллэрийгэ уонна нуорма-быраап өтгүнэн сүрүннээһингэ анал үлэни толорор сирдээҕи-уоттааҕы уоргана Хамыһыйа чилиэннэринэн ананар дьонно сыһыаннаан бэрэбиэркэни ытгар уонна кинилэр экстремистскэй эбэтэр террористическай тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр киллэриллибиттэрин туһунан иһитиннэриини киллэрэр.»;

2) 8 ыстатыйатыгар:

а) 1 чааһыгар:

«Г» хос пуунугар «сокуон онорор уорганнар дьокутааттара» диэн тылы «Россия Федерациятын сенатордара, сокуон онорор (талыллар) уорганнар дьокутааттара» диэн тылынан уларытарга;

«Н» хос пуунугар «быыбар уонна референдум туһунан» диэн тыл кэнниттэн «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» диэн тылы эбэргэ;

«О» хос пуунугар «, ону тэнгэ экстремистскэй эбэтэр террористическай тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

б) 16 чааһын бастакы абзаһыгар «кинини анаабыт» диэн тылы «дьаһайар кыабыгар Хамыһыйа ол чилиэнин анааһын киирэр» диэн тылынан уларытарга;

в) 19 чааһыгар:

«Б» хос пуунугар «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» диэн тылы эбэргэ;

«Ж» хос пуунугар «эбэтэр кини туһунан сибидиэнньэ экстремистскэй эбэтэр террористическай тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр киллэриллибитин» диэн тылы эбэргэ;

3) 11 ыстатыйатын 1 чааһын «н» пуунун күүһүн сүтэрбитинэн билинэргэ.

3 ыстатыйа

«Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр олохтоох референдум туһунан» 2005 сыл кулун тутар 30 күнүнээҕи 210-С 423-III №-дээх Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонугар манньк уларытыылары киллэрэргэ:

1) 4 ыстатыйатын 7 чааһыгар иккис этиини устарга;

2) 18 ыстатыйатыгар:

а) 1 чааһыгар:

4 пуунугар «сокуон онорор урганнар дьокутааттара» диэн тылы «Россия Федерациятын сенатордара, сокуон онорор (талыллар) урганнар дьокутааттара» диэн тылынан уларытарга;

10 пуунугар «быыбар уонна референдум туһунан» диэн тыл кэнниттэн «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» диэн тылы эбэргэ;

11 пуунугар «, ону тэнэ экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

б) 4 чааһыгар бастакы абзаһыгар «кинини анаабыт» диэн тылы «дьаһайар кыабыгар хамыһыйа ол чилиэнин анааһын киирэр» диэн тылынан уларытарга;

в) 5 чааһыгар:

2 пуунугар «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» диэн тылы эбэргэ;

7 пуунугар «эбэтэр кини туһунан сибидиэнньэ экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр киллэриллибитин» диэн тылы эбэргэ;

3) 19 ыстатыйатыгар:

а) 4 чааһыгар «, атын дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэрэ» диэн тылы устарга;

б) 5 чааһыгар «талыллар сололоох дьон,» диэн тыл кэнниттэн «Россия Федерациятын сенатордара,» диэн тылы эбэргэ, «, атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

в) 7 чааһыгар «, атын дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэрэ» диэн тылы устарга;

г) 8.1 чааһыгар «киллэрэллэр» диэн тыл кэнниттэн «кумаабынан уонна (эбэтэр) олохтоох референдуму тэрийэр хамыһыйа олохтообут халыбынан уонна бэрээдэгинэн техническэй тэрилгэ аабыллар көрүнгүнэн,» диэн тылы эбэргэ, «хас биирдии кэтээн көрөөччү араспаанньата, аата уонна абатын аата,» диэн тыл кэнниттэн «төрөөбүт күнэ-дьыла, пааспарын эбэтэр гражданин пааспарын солбуйар докумуон сизрийэтэ, нүөмэрэ уонна бэриллибит күнэ-дьыла,» диэн тылы эбэргэ;

д) 12.2 чааһыгар «үс күн» диэн тылы «сэттэ күн» диэн тылынан уларытарга;

4) 29 ыстатыйатын 3 чааһыгар «, ону тэнэ куоластааһын күнүгэр» диэн тылы «уонна куоластааһын күнүгэр (куоластааһын бүтэһик күнүгэр) олохтоох референдум тустаах уокуругун сиригэр-уотугар куоластааһын түмүктэнэр түгэнигэр диэри» диэн тылынан уларытарга;

5) 41 ыстатыйатын 6 чааһын 14 пуунугар «ону тэнэ» диэн тылы устарга, «, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьонно» диэн тылы эбэргэ;

б) 44 ыстатыйатын 12 чааһын маннык сааһылаан биэрэргэ:

«12. Куоластааһын күнүгэр (олохтоох референдумна куоластааһын бүтэһик күнүгэр) куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн хамыһыйаларга баар туһаныллыбатах бүлүтүөннэр аабыллар уонна бу сокуон 50 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн сотуллар. Бары хамыһыйаларга, учаастактаабы хамыһыйалартан ураты, туһаныллыбатах бүлүтүөннэри сотууга сотуллубут бүлүтүөн ахсаана ыйыллар аакта толорулар. Бүлүтүөннэри сотууга бу сокуон 19 ыстатыйатын 4 чааһыгар ыйыллыбыт дьон баар буолар бырааптаахтар. Ол бүлүтүөннэри хамыһыйа сэкирэтээрэ хамыһыйа атын докумуоннарын кытта бииргэ харайар.»;

7) 45 ыстатыйатыгар:

а) 9 чааһыгар «бу сокуон 50 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн» диэн тылы эбэргэ:

б) 12 чааһыгар «кини үлэтигэр» диэн тыл кэнниттэн «уонна куоластааһынна аналлаах хостон тахсар» диэн тылы эбэргэ;

8) 50 ыстатыйатын 3 чааһын маннык сааһылаан биэрэргэ:

«3. Куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн учаастактаабы хамыһыйа быһаарар куоласка бырааптаах чилиэннэрэ кэтээн көрөөччүлэр, бу сокуон 19 ыстатыйатын 4 чааһыгар ыйыллыбыт атын дьон баалларыгар туһаныллыбатах бүлүтүөннэри аадаллар уонна, референдум кыттылаабын бэлиэтин туруорарга аналлаах квадраттары буортулаабакка, маннык бүлүтүөннэри салгыы туһанар кыабы туоратарга Россия Федерациятын Киин быыбар хамыһыйата быһаарбыт ньымаларынан буортулаан, сотоллор, ол кэнниттэн сотуллубут туһаныллыбатах бүлүтүөн, итиэннэ куоластааһыны ытыгыга референдум кыттылаахтарынан буортуламмыт бүлүтүөн ахсаанын иһитиннэрэллэр уонна куоластааһын түмүгүн туһунан боротокуол 7 строкатыгар уонна куоластааһын хонугар баар боротокуол улаатыннарыллыбыт көрүгэр киллэрэллэр.»;

9) 53 ыстатыйатын 1 чааһыгар «атын дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэригэр,» диэн тылы устарга;

10) 60 ыстатыйатын 3 чааһыгар «үнсүү кирибит күнүттэн ыла икки ыйтан уһуна суох болдоххо» диэн тылы «үнсүү суукка кирибит күнүттэн ыла биир ый устатыгар» диэн тылынан уларытарга.

4 ыстатыйа

«Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр сирдээҕи-уоттааҕы быыбар хамыһыйаларын туһунан» 2006 сыл алтынньы 11 күнүнээҕи 374-С 761-III №-дээх Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонугар манньык уларытыылары киллэрэргэ:

1) 18 ыстатыйатын 1 чааһыгар:

а) 4 пуунугар «сокуон онорор уорганнар дьокутааттара» диэн тылы «Россия Федерациятын сенатордара, сокуон онорор (талыллар) уорганнар дьокутааттара» диэн тылынан уларытарга;

б) 13 пуунугар «быыбар уонна референдум туһунан» диэн тыл кэнниттэн «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» диэн тылы эбэргэ;

в) 14 пуунугар «, ону тэнэ экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

2) 19 ыстатыйатын 1.2 чааһыгар:

а) 2 пуунугар «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» диэн тылы эбэргэ;

б) 7 пуунугар «эбэтэр кини туһунан сибидиэнньэ экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр киллэриллибитин» диэн тылы эбэргэ.

5 ыстатыйа

«Саха Өрөспүүбүлүкэтин бар дьонун дьокутааттарын быыбарын туһунан» 2007 сыл алтынньы 18 күнүнээҕи 497-С 1007-III №-дээх Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонугар манньык уларытыылары киллэрэргэ:

1) 11 ыстатыйатыгар иккис этиини устарга;

2) 30 ыстатыйатыгар:

а) 5 чааһыгар «, атын дойду (аан дойдутааҕы) кэтээн көрөөччүлэрэ» диэн тылы устарга;

б) 6 чааһыгар «, атын дойду (аан дойдутааҕы) кэтээн көрөөччүлэрэ» диэн тылы устарга;

в) 8 чааһын иккис абзаһыгар «талыллар солороох дьон,» диэн тыл кэнниттэн «Россия Федерациятын сенатордара,» диэн тылы эбэргэ, «, атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

г) 9.1 чааһыгар «киллэрэллэр» диэн тыл кэнниттэн «кумааҕынан уонна (эбэтэр) Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыата олохтообут халыбынан уонна бэрээдэгинэн техническэй тэрилтэ ааһылар көрүнүнэн» диэн тылы эбэргэ, «хас биирдии кэтээн көрөөччү араспаанньата, аата уонна аҕатын аата,» диэн тыл кэнниттэн «төрөөбүт күнэ-дьыла, пааспарын эбэтэр гражданин пааспарын солбууар докумуон сизэрийэтэ, нүөмэрэ уонна бэриллибит күнэ-дьыла,» диэн тылы эбэргэ;

д) 14.2 чааһыгар «быыбардыр хамыһыһыаҕа куоластааһын (болдьох иннинэ куоластааһын) күнүгэр (бастакы күнүгэр) диэри үс күнтэн хойутаппакка» диэн тылы «Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыатыгар куоластааһын (болдьох иннинэ куоластааһын) күнүгэр (бастакы күнүгэр) диэри сэттэ күнтэн хойутаппакка» диэн тылынан уларытарга;

3) 31 ыстатыйатын күүһүн сүтэрбитинэн билинэргэ;

4) 32 ыстатыйатын 2 чааһыгар «ыйылыбыт испииһэги судаарыстыбаннай периодической бэчээт таһаарыларыгар бэчээттииллэр уонна ону таһаараллар» диэн тылы «ыйылыбыт испииһэги таһаараллар» диэн тылынан уларытарга, «ыйылыбыт испииһэги ытталлар» диэн тылы «ону ытталлар» диэн тылынан уларытарга;

5) 34 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 9 чааһы эбэргэ:

«9. Атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон быыбар холбоһугун болумуочуйалаах бэрэстэбиитэллэринэн буолар кыахтара суох.»;

б) 36 ыстатыйатыгар:

а) 5.3 чааһыгар «Кандидат» диэн тылы «Россия Федерациятын гражданина» диэн тылынан уларытарга, «кандидаты, кандидаттар испииһэктэрин регистрациялааһынна анаан» диэн тылы «кандидат быһыытынан регистрацияланьыга анаан» диэн тылынан уларытарга;

б) манньк ис хоһоонноох 5.4 чааһы эбэргэ:

«5.4. Россия Федерациятын гражданина кандидат быһыытынан регистрацияланыыга анаан ирдэнэр докумуоннары киллэрэр түгэнигэр атын дойду агенын анал туругун тохтотор эбээһинэстээх.»;

7) 39 ыстатыйатыгар:

а) маннык ис хоһоонноох 3.5 чааһы эбэргэ:

«3.5. Кандидаттар өрөспүүбүлүкэтээби испииһэктэригэр киллэриллибит кандидат кандидаттар испииһэктэрин регистрациялааһынга анаан ирдэнэр докумуоннары киллэри түгэнигэр атын дойду агенын анал туругун тохтотор эбээһинэстээх.»;

б) 12 чааһыгар маннык ис хоһоонноох саҥа төрдүс этиини эбэргэ: «Тустаах кандидатка сыһыаннаан Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыатыгар киллэриллэр докумуоннары толорууга оноһуллубут, тустаах биир мандааттаах быыбардыыр уокурукка турбут гражданины чэхчылаахтык быһаарыыга кыаҕы биэрбэт сыһалар (алҕастар) тустаах кандидаты биир мандааттаах быыбардыыр уокурукка кандидаттар испииһэктэриттэн, ону бигэргэтиэх иннинэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыата уһуларыгар төрүөтүнэн буолаллар.»;

в) 12.4 чааһыгар «Кандидат кандидаты, кандидаттар испииһэктэрин регистрациялааһынга анаан ирдэнэр докумуоннары киллэрэр түгэнигэр эбээһинэстээх» диэн тылы «Биир мандааттаах быыбардыыр уокурукка турбут Россия Федерациятын гражданина кандидат быһыытынан регистрацияланыыга анаан ирдэнэр докумуоннары киллэрэр түгэнигэр эбээһинэстээх» диэн тылынан уларытарга;

г) маннык ис хоһоонноох 12.6 чааһы эбэргэ:

«12.6. Биир мандааттаах быыбардыыр уокурукка турбут Россия Федерациятын гражданина кандидат быһыытынан регистрацияланыыга анаан ирдэнэр докумуоннары киллэрэр түгэнигэр атын дойду агенын анал туругун тохтотор эбээһинэстээх.»;

8) 43 ыстатыйатыгар маннык ис хоһоонноох 3.2 чааһы эбэргэ:

«3.2. Өскөтүн тустаах быыбардыыр уокурукка куоластааһынга туруу туһунан сайабылыаннаҕа кандидат атын дойду агена буоларын туһунан сибидиэннэ ыйылыбыт буоллабына, кандидат кандидаттары, кандидаттар испииһэктэрин регистрациялыыр быыбардыыр хамыһыһыаҕа кандидаты регистрациялааһынга анаан ирдэнэр атын докумуоннары кытта кэмиэрчэскэйэ суох тэрилтэлэри регистрациялааһын эйгэтигэр судаарыстыбаннай бэлиитикэни ырытан онорууга уонна олоххо киллэриигэ уонна нурма-быраап өттүнэн сүрүннээһингэ анал үлэни онорор толорор былаас федеральной уорганын кандидаты атын дойду агеннарын реестриттэн уһулар туһунан иһитиннэриитин эбэтэр суут тустаах быһаарытын киллэрэр.»;

9) 44 ыстатыйатын 4.1 чааһыгар манньк тыллары эбэргэ: «, ону тэнэ бу сокуон 36 ыстатыйатын 5 чааһыгар, 39 ыстатыйатын 3 чааһын 2 пуунугар уонна 12.1 чааһын 4 пуунугар сөп түбэһиннэрэн киллэриллэр сибидиэнньэ састаабыгар кандидат Россия Федерациятын сирин-уотун тас өттүгэр баар атын дойду бааннарыгар счоттаабын (уурунуулаабын), харчылаабын уонна баайдаабын уонна (эбэтэр) атын дойду үбүнэн-харчытынан инструменнаабын туһунан сибидиэнньэни ыйар түбэлтэтигэр эбэтэр ыйыллыбыт сибидиэнньэлэри «Россия Федерациятын гражданнын быыбардыыр бырааптарын уонна референдумна кыттар бырааптарын сүрүн мэктиэлэрин туһунан» Федеральной сокуон 33 ыстатыйатын 6³–6⁷ пууннарыгар сөп түбэһиннэрэн ытыллыбыт бэрэбиэркэ түмүгэр арыыы түбэлтэтигэр»;

10) 45 ыстатыйатыгар:

а) 9 чааһыгар:

манньк ис хоһоонноох 1.2 пууну эбэргэ:

«1.2) кандидат бу сокуон 36 ыстатыйатын 5.4 чааһынан олохтоммут ирдэбиллэри тутуспат буолуота;»;

11 пуунугар «сокуонунан олохтоммут» диэн тыл кэнниттэн «тустаах» диэн тылы эбэргэ;

б) 11 чааһыгар манньк ис хоһоонноох 3.2 хос пууну эбэргэ:

«3.2) кандидат бу сокуон 39 ыстатыйатын 3.5 уонна 12.6 чаастарынан олохтоммут ирдэбиллэри тутуспат буолуота;»;

11) 46 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 3 чааһы эбэргэ:

«3. Атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон кандидаттар болумуочуйалаах бэрэстэбиитэллэринэн буолар кыахтара суох.»;

12) 48 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 3.1 чааһы эбэргэ:

«3.1. Регистрацияламмыт кандидат атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибэт.»;

13) 49 ыстатыйатын 2 чааһын бастакы этиитигэр «, атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

14) 53 ыстатыйатын 3 чааһыгар «, ону тэнэ куоластааһын күнүгэр» диэн тылы «уонна куоластааһын күнүгэр (куоластааһын бүтэһик күнүгэр) тустаах быыбардыыр

уоурук сиригэр-уотугар куоластааһын түмүктэнэр түгэнигэр диэри» диэн тылын уларытарга;

15) 58 ыстатыйатын 4 чааһыгар «атын дойду агена буолар регистрациялааһыт кандидаты, эбэтэр» диэн тылы, «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы уонна «атын дойду агена, эбэтэр» диэн тылы устарга;

16) 59 ыстатыйатын 16 чааһыгар «атын дойду агена буолар кандидаты,» диэн тылы уонна «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

17) 64 ыстатыйатыгар:

а) 7 чааһын 14 пуунугар «ону тэнэ» диэн тылы устарга, «, экстремистскэй эбэтэр террористическай тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьонно» диэн тылы эбэргэ;

б) маннык ис хоһоонноох 10.1 чааһы эбэргэ:

«10.1. Быыбар пуондатын үбүн кандидаты, кандидаттар испиһэктэрин регистрациялааһын иннинэ ороскуоттааһын мунутуур кээмэйэ бу сокуонунан олохтоммут быыбар пуондатын үбүн ороскуоттааһын мунутуур кээмэйин 30 бырыһыаныгар тэннэхэр.»;

18) 71 ыстатыйатын 5 чааһын 6 пуунугар «уонна кандидаттар, быыбар холбоһуктарын үпкэ-харчыга отчуоттарын киллэри уонна бэрэбиэркэлээһин түмүгүнэн тустаах быыбардыыр хамыһыйаҕа тустаах матырыяаллары быраабы араначчылыыр уонна атын уорганнарга тустаах дьаһаллары ылынарга уонна буруйдаах дьону Россия Федерациятын сокуонугар сөп түбэһиннэрэн эппиэтинэскэ тардарга анаан ытыгыларын туһунан этиилэри киллэрэр» диэн тылы эбэргэ;

19) 72 ыстатыйатын 4 чааһыгар «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

20) 73 ыстатыйатыгар:

а) 7.1 чааһыгар «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

б) 18 чааһын маннык сааһылаан биэрэргэ:

«18. Куоластааһын күнүгэр (куоластааһын бүтэһик күнүгэр) куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн быыбардыыр хамыһыйаларга баар туһаныллыбатах бүлүтүөннэр аабыллар уонна бу сокуон 79 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн сотуллар. Бары быыбардыыр хамыһыйаларга, учаастактаабы хамыһыйалартан ураты, туһаныллыбатах бүлүтүөннэри сотууга сотуллубут быыбардыыр бүлүтүөн ахсаана ыйылар аакта толорулар. Быыбардыыр бүлүтүөннэри сотууга бу сокуон 30 ыстатыйатын 5 чааһыгар ыйылыбыт дьон баар буолар бырааптаахтар. Ол быыбардыыр бүлүтүөннэри хамыһыйа сэкирэтээрэ быыбардыыр хамыһыйа атын докумуоннарын кытта бииргэ харайар.»;

21) 75 ыстатыйатыгар:

а) 11 чааһыгар «бу сокуон 79 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн» диэн тылы эбэргэ;

б) 15 чааһыгар «кини үлэтигэр» диэн тыл кэнниттэн «уонна куоластааһынна аналлаах хостон тахсар» диэн тылы эбэргэ;

22) 79 ыстатыйатыгар:

а) 3 чааһын маннык сааһылаан биэрэргэ:

«3. Куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн учаастактаабы хамыһыһа быһаарар куоласка бырааптаах чилиэннэрэ кэтээн көрөөччүлэр, бу сокуон 30 ыстатыйатын 5 чааһыгар ыйыллыбыт атын дьон баалларыгар туһаныллыбатах бүлүтүөннэри ааҕаллар уонна, куоластааччы бэлиэ туруорарыгар аналлаах квадраттары буортулаабакка, маннык бүлүтүөннэри салгыы туһанар кыабы туоратар инниттэн Россия Федерациятын Киин быыбар хамыһыһата быһаарбыт ньымаларынан буортулаан, сотоллор, ол кэнниттэн сотуллубут туһаныллыбатах бүлүтүөн, ону тэнэ куоластааһыны ытыгыга куоластааччыларынан буортулааммыт бүлүтүөн ахсаанын иһитиннэрэллэр уонна куоластааһын түмүгүн туһунан боротокуол 6 строкатыгар уонна куоластааһынна аналлаах хоско баар кини улаатыннарыллыбыт көрүнгэр киллэрэллэр. Кэтээн көрөөччүлэр сотуллубут быыбардыыр бүлүтүөннэри кытта учаастактаабы быыбардыыр хамыһыһа быһаарар куоласка бырааптаах чилиэннэрин хонтуруолларынан көрөн билсиэхтэрин сөп.»;

б) 19 чааһыгар «, атын дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэрэ» диэн тылы устарга;

23) 87 ыстатыйатын 1 чааһыгар «аан дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэригэр,» диэн тылы устарга;

24) 95 ыстатыйатын 4 чааһыгар «үнсүүнү бизэри күнүттэн ыла икки ый уһуннаах болдьохтон хойутаппакка» диэн тылы «үнсүү суукка киирбит күнүттэн ыла биир ый иһигэр» диэн тылынан уларытарга.

6 ыстатыйа

«Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр муниципальной быыбар туһунан» 2011 сыл балаҕан ыйын 28 күнүнээби 964-С 815-IV №-дээх Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонугар маннык уларытыылары киллэрэргэ:

1) 2 ыстатыйатын 35 пуунун күүһүн сүтэрбитинэн билинэргэ;

2) 3 ыстатыйатын 4 чааһыттан иккис этиини устарга;

3) 31 ыстатыйатыгар:

а) 1 чааһыгар:

4 пуунугар «сокуон онорор уорганнар дыкутааттара» дин тылы «Россия Федерациятын сенатордара, сокуон онорор (талыллар) уорганнар дыкутааттара» дин тылынан уларытарга;

12 пуунугар «быыбар» дин тыл кэнниттэн «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» дин тылы эбэргэ;

13 пуунугар «, итиэннэ экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дыон туһунан сибидиэннэ биир уопсай реестригэр сибидиэннэлэрэ киллэриллибит дыонно» дин тылы эбэргэ;

б) 6 чааһын бастакы абзаһыгар «кинини анаабыт» дин тылы «дыаһайар кыабыгар быыбар хамыһыһыатын ол чилиэнин анааһын киирэр» дин тылынан уларытарга;

в) 8 чааһыгар:

2 пуунугар «эбэтэр Россия Федерациятын Административнай буруй туһунан кодексын 20.3 уонна 20.29 ыстатыйаларынан көрүллүбүт административнай буруйу оноруу иһин» дин тылы эбэргэ;

маннык ис хоһоонноох 7 пууну эбэргэ:

«7) быыбар хамыһыһыатын чилиэнин атын дойду агеннарын реестригэр киллэрии эбэтэр экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дыон туһунан сибидиэннэ биир уопсай реестригэр кини туһунан сибидиэннэ киирдэҕинэ.»;

4) 33 ыстатыйатыгар:

а) 4 чааһыгар «талыллар солороох дыон,» дин тыл кэнниттэн «Россия Федерациятын сенатордара,» дин тылы эбэргэ, «, атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дыон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дыон туһунан сибидиэннэ биир уопсай реестригэр сибидиэннэлэрэ киллэриллибит дыон» дин тылы эбэргэ;

б) 7.1 чааһыгар «киллэрэллэр» дин тыл кэнниттэн «кумаабынан уонна (эбэтэр) Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыата олохтообут халыбынан уонна бэрээдэгинэн техникскэй тэрилгэ аабыллар көрүнүнэн,» дин тылы эбэргэ, «хас биирдии кэтээн көрөөччү араспаанньата, аата уонна аҕатын аата,» дин тыл кэнниттэн «төрөөбүт күнэ-дыыла, пааспарын эбэтэр гражданин пааспарын солбууар докумуон сиэрийэтэ, нүөмэрэ уонна бэриллибит күнэ-дыыла,» дин тылы эбэргэ;

в) 11.2 чааһыгар «үс күн» дин тылы «сэттэ күн» дин тылынан уларытарга;

5) 34 ыстатыйатын 2 чааһыгар «ыйыллыбыт испиһэги судаарыстыбаннай эбэтэр муниципальной периодической бэчээт таһаарыларыгар бэчээттиллэр уонна ону

таһаараллар» диэн тылы «ыйыллыбыт испиһэги таһаараллар» диэн тылын уларытарга, «ыйыллыбыт испиһэги ытталлар» диэн тылы «ону ытталлар» диэн тылын уларытарга;

б) 36 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 10 чааһы эбэргэ:

«10. Быыбар холбоһугун боломуочуйалаах бэрэстэбиитэллэринэн атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон буолар кыахтара суох.»;

7) 38 ыстатыйатыгар:

а) манньк ис хоһоонноох 3.7 чааһы эбэргэ:

«3.7. Россия Федерациятын гражданина кандидат быһыытынан регистрацияланыыга анаан ирдэнэр докумуоннары киллэрэр түгэнигэр атын дойду агенын анал туругун тохтотор эбээһинэстээх.»;

б) 9.1 чааһыгар «, ону тэнэ бу ыстатыйа 3 чааһын 2 пуунугар сөп түбэһиннэрэн киллэриллэр сибидиэнньэ састаабыгар кандидат Россия Федерациятын сирин-уотун тас өттүгэр баар атын дойду бааннарыгар счэттаабын (уурунуулаабын), харчылаабын уонна баайдаабын уонна (эбэтэр) атын дойду үбүнэн-харчытынан инструменнаабын туһунан сибидиэнньэни ыйар түбэлтэтигэр эбэтэр ыйыллыбыт сибидиэнньэлэри «Россия Федерациятын гражданнын быыбардыыр бырааптарын уонна референдумга кыттар бырааптарын сүрүн мэктиэлэрин туһунан» Федеральной сокуон 33 ыстатыйатын 6³–6⁷ пууннарыгар сөп түбэһиннэрэн ытыллыбыт бэрэбиэркэ түмүгэр арыллар түбэлтэлэригэр» диэн тылы эбэргэ;

8) 39 ыстатыйатыгар:

а) манньк ис хоһоонноох 11.4 чааһы эбэргэ:

«11.4. Кандидаттар испиһэктэригэр киллэриллибит кандидат кандидаттар испиһэктэрин регистрациялааһынна анаан ирдэнэр докумуоннары киллэрэр түгэнигэр атын дойду агенын анал туругун тохтотор эбээһинэстээх.»;

б) 12.1 чааһыгар «, ону тэнэ бу Сокуон 38 ыстатыйатын 3 чааһын 2 пуунугар сөп түбэһиннэрэн киллэриллэр сибидиэнньэ састаабыгар кандидат Россия Федерациятын сирин-уотун тас өттүгэр баар атын дойду бааннарыгар счэттаабын (уурунуулаабын), харчылаабын уонна баайдаабын уонна (эбэтэр) атын дойду үбүнэн-харчытынан инструменнаабын туһунан сибидиэнньэни ыйар түбэлтэтигэр эбэтэр ыйыллыбыт сибидиэнньэлэри «Россия Федерациятын гражданнын быыбардыыр бырааптарын уонна референдумга кыттар бырааптарын сүрүн мэктиэлэрин туһунан» Федеральной сокуон 33 ыстатыйатын 6³–6⁷ пууннарыгар сөп түбэһиннэрэн ытыллыбыт бэрэбиэркэ түмүгэр арыллар түбэлтэлэригэр» диэн тылы эбэргэ;

в) 13 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох сана төрдүс этиини эбэргэ: «Быыбар хамыһыйатыгар киллэриллэр докумуоннары толорууга оҥоһуллубут, тустаах биир мандааттаах уонна (эбэтэр) элбэх мандааттаах быыбардыыр уокурукка турбут гражданины чаччылаахтык быһаарыыга кыабы биэрбэт сыһалар (алҕастар) тустаах кандидакка сыһыаннаан биир мандааттаах уонна (эбэтэр) элбэх мандааттаах быыбардыыр уокурукка кандидаттар испииһэктэриттэн, ону бигэргэтиэх иннинэ, муниципальной бэлэмнээһини уонна ытыгыны тэрийэр быыбар хамыһыйата уһуларыгар төрүөтүнэн буолаллар.»;

9) 44 ыстатыйатыгар:

а) манньк ис хоһоонноох 2.2 чааһы эбэргэ:

«2.2. Өскөтүн тустаах быыбардыыр уокурукка куластааһынна турууга сөбүлэһии туһунан сайабылыанһаа кандидат атын дойду агена буоларын туһунан сибидиэннэ ыйылыбыт буоллаһына, кандидат кандидаттары, кандидаттар испииһэктэрин регистрациялыыр быыбардыыр хамыһыйааа кандидаты регистрациялааһынна анаан ирдэнэр атын докумуоннары кытта кэмиэрчэскэйэ суох тэрилтэлэри регистрациялааһын эйгэтигэр судаарыстыбаннай бэлиитикэни ырытан онорууга уонна олоххо киллэриигэ уонна нуорма-быраап өттүнэн сүрүннээһингэ анал үлэни онорор толорор былаас федеральной уорганын кандидаты атын дойду агеннарын реестриттэн уһулар туһунан иһитиннэриитин эбэтэр суут тустаах быһаарыытын киллэрэр.»;

б) 9 чааһыгар:

манньк ис хоһоонноох 1.2 пууну эбэргэ:

«1.2) кандидат бу Сокуон 38 ыстатыйатын 3.7 чааһынан олохтоммут ирдэбиллэри тутуспат буолуута.»;

11 пуунугар «бу Сокуонунан олохтоммут» диэн тыл кэнниттэн «тустаах» диэн тылы эбэргэ;

в) 11 чааһыгар манньк ис хоһоонноох 3.1 пууну эбэргэ:

«3.1) кандидат бу Сокуон 38 ыстатыйатын 3.7 чааһынан уонна 39 ыстатыйатын 11.4 чааһынан олохтоммут ирдэбили тутуспат буолуута.»;

10) 47 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 3.1 чааһы эбэргэ:

«3.1. Регистрацияламмыт кандидат атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллэбэт.»;

11) 48 ыстатыйатын 2 чааһын бастакы этиитигэр «, атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллэбит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористическай тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэннэ биир уопсай реестригэр сибидиэннэлэрэ киллэриллэбит дьон» диэн тылы эбэргэ;

12) 49 ыстатыйатыгар маннык ис хоһоонноох 6 чааһы эбэргэ:

«6. Атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон кандидаттар үп боппуруоһугар болумуочуйалаах бэрэстэбиитэллэринэн буолбаттар.»;

13) 53 ыстатыйатын 3 чааһыгар «, ону тэнэ куоластааһын күнүгэр» диэн тылы «уонна куоластааһын күнүгэр (куоластааһын бүтэник күнүгэр) тустаах быыбардыыр уокурук сиригэр-уотугар куоластааһын түмүктэнэр түгэнигэр диэри» диэн тылынан уларытарга;

14) 58 ыстатыйатын 6.1 чааһыгар «атын дойду агена буолар регистрацияламмыт кандидаты, эбэтэр» диэн тылы, «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы уонна «атын дойду агена, эбэтэр» диэн тылы устарга;

15) 59 ыстатыйатын 11 чааһыгар «атын дойду агена буолар кандидаты,» диэн тылы уонна «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

16) 66 ыстатыйатын 5 чааһын 14 пуунугар «ону тэнэ» диэн тылы устарга, «, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьонно» диэн тылы эбэргэ;

17) 68 ыстатыйатыгар маннык ис хоһоонноох 2.1 чааһы эбэргэ:

«2.1. Муниципальной тэриллии баһылыгын солотугар кандидат быыбардыыр пуондатын үбүн муниципальной тэриллии баһылыгын солотугар кандидаты регистрациялааһын иннинэ ороскуоттааһын мунутуур кээмэйэ бу ыстатыйа 2 чааһынан олохтоммут быыбардыыр пуонда үбүн ороскуоттааһын мунутуур кээмэйин 30 бырыһыаныгар тэннэхэр.»;

18) 69 ыстатыйатыгар:

а) маннык ис хоһоонноох 2.2 чааһы эбэргэ:

«2.2. Муниципальной тэриллии, куораттаабы уокурук талылар уорганын дьокутаатыгар кандидат быыбардыыр пуондатын үбүн кандидаттар испиһэктэрин регистрациялааһын иннинэ ороскуоттааһын мунутуур кээмэйэ бу ыстатыйа 2 уонна 2.1 чаастарынан олохтоммут быыбар холбоһугун быыбар пуондатын үбүн ороскуоттааһын мунутуур кээмэйин 30 бырыһыаныгар тэннэхэр.»;

б) маннык ис хоһоонноох 6 чааһы эбэргэ:

«6. Муниципальной тэриллии, куораттаабы уокурук талылар уорганын дьокутааттарынан быыбарыгар быыбар холбоһугун быыбар пуондатын үбүн кандидаттар испиһэктэрин регистрациялааһын иннинэ ороскуоттааһын мунутуур кээмэйэ бу

ыстатыйа 5 уонна 5.1 чаастарынан олохтоммут быыбар холбоһугун быыбар пуондатын үбүн ороскуоттааһын мунутуур кээмэйин 30 бырыһыаныгар тэннээр.»;

19) 72 ыстатыйатын 6 чааһын 6 пуунугар «уонна кандидаттар, быыбар холбоһуктары үлкэ-харчыга отчуоттары киллэри уонна бэрэбиэркэлээһин түмүгүнэн тустаах быыбардыыр хамыһыйаҕа тустаах матырыйааллары быраабы араначчылыыр уонна атын уорганнарга тустаах дьаһаллары ылынарга уонна буруйдаах дьону Россия Федерациятын сокуонугар сөп түбэһиннэрэн эппиэтинэскэ тардарга анаан ытытыларын туһунан этиилэри киллэрэр» диэн тылы эбэргэ;

20) 73 ыстатыйатын 4 чааһыгар «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

21) 74 ыстатыйатыгар:

а) 8.1 чааһыгар «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

б) 21 чааһын маннык сааһылаан биэрэргэ:

«21. Куоластааһын күнүгэр (куоластааһын бүтэһик күнүгэр) куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн быыбардыыр хамыһыйаларга баар туһаныллыбатах быыбардыыр бүлүтүөттөр аабыллар уонна бу Сокуон 79 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн сотуллар. Бары быыбардыыр хамыһыйаларга, учаастактаабы быыбардыыр хамыһыйалартан ураты, туһаныллыбатах быыбардыыр бүлүтүөттөри сотууга сотуллубут быыбардыыр бүлүтүөн ахсаана ыйылар аакта толорулар. Быыбардыыр бүлүтүөттөри сотууга бу Сокуон 33 ыстатыйатын 3 чааһыгар ыйылыбыт дьон баар буолар бырааптаахтар. Ол быыбардыыр бүлүтүөттөри быыбардыыр хамыһыйа сэкирэтээрэ быыбардыыр хамыһыйа атын докумуоннарын кытта бииргэ харайар.»;

22) 75 ыстатыйатыгар:

а) 9 чааһыгар «Бу Сокуон 79 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн» диэн тылы эбэргэ;

б) 12 чааһыгар «кини үлэтигэр» диэн тыл кэнниттэн «уонна куоластааһынна аналлаах хостон тахсар» диэн тылы эбэргэ;

23) 79 ыстатыйатын 3 чааһыгар бастакы этиитин маннык сааһылаан биэрэргэ: «Куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн учаастактаабы быыбардыыр хамыһыйа быһаарар куоластка бырааптаах чилиэннэрэ кэтээн көрөөччүлөр, бу Сокуон 33 ыстатыйатын 3 чааһыгар ыйылыбыт атын дьон баалларыгар туһаныллыбатах быыбардыыр бүлүтүөттөри аабаллар уонна, куоластааччы бэлиэ туруорарыгар аналлаах квадраттары буортулаабакка, маннык быыбардыыр бүлүтүөттөри салгыы туһанар кыагы туоратар инниттэн Россия Федерациятын Киин быыбар хамыһыйата быһаарбыт ньымаларынан буортулаан, сотоллор, ол кэнниттэн сотуллубут туһаныллыбатах

быыбардыр бүлүтүөн, ону тэнэ куоластааһыны ытытыга куоластааччыларынан буортуламмыт быыбардыр бүлүтүөн ахсаанын иһитиннэрэллэр уонна куоластааһын түмүгүн туһунан боротокуол 6 строкатыгар уонна куоластааһынга аналлаах хоско баар кини улаатыннарыллыбыт көрүнэр киллэрэллэр.»;

24) 92 ыстатыйатыгар:

а) 7 чааһыгар манньк ис хоһоонноох 10 пууну эбэргэ:

«10) регистрацияламмыт кандидакка атын дойду агенын анал туруга баар чахчытын олохтообун.»;

б) 9 чааһыгар «7 чааһын 3, 5 уонна 8 пууннарынан» диэн тылы «7 чааһын 3, 5, 8 эбэтэр 10 пууннарынан» диэн тылынан уларытарга.

7 ыстатыйа

«Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын быыбарын туһунан» 2012 сыл бэс ыйын 28 күнүнээби 1084-С 1075-IV №-дээх Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонугар манньк уларытыылары киллэрэргэ:

1) 18 ыстатыйатыгар:

а) 6 чааһыгар «, атын дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэрэ» диэн тылы устарга;

б) 9 чааһыгар «талылар солороох дьон,» диэн тыл кэнниттэн «Россия Федерациятын сенатордара» диэн тылы эбэргэ, «, атын дойду агенын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

в) 10.1 чааһыгар «киллэрэллэр» диэн тыл кэнниттэн «кумаабынан уонна (эбэтэр) Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыата олохтообут халыбынан уонна бэрээдэгинэн техническэй тэрилгэ аабыллар көрүнүнэн,» диэн тылы эбэргэ, «хас биирдии кэтээн көрөөччү араспаанньата, аата уонна абатын аата,» диэн тыл кэнниттэн «төрөөбүт күнэ-дьыла, пааспарын эбэтэр гражданин пааспарын солбуйар докумуон сизрийэтэ, нүөмэрэ уонна бэриллибит күнэ-дьыла,» диэн тылы эбэргэ;

г) 15.2 чааһыгар «үс күн» диэн тылы «сэттэ күн» диэн тылынан уларытарга;

2) 19 ыстатыйатын күүһүн сүтэрбитинэн билинэргэ;

3) 24 ыстатыйатын 2 чааһыгар «ыйыллыбыт испиһэги өрөспүүбүлүкэтээби судаарыстыбаннай периодической бэчээт таһаарыларыгар бэчээттиллэр, ону таһаараллар» диэн тылы «ыйыллыбыт испиһэги таһаараллар» диэн тылынан уларытарга, «ыйыллыбыт испиһэги ытталлар» диэн тылы «ону ытталлар» диэн тылынан уларытарга;

4) 25 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 9.5 чааһы эбэргэ:

«9.5. Кандидат кандидат быһыытынан регистрацияланыыга анаан ирдэнэр докумуоннары киллэрэр түгэнигэр атын дойду агенын анал туругун тохтотор эбээһинэстээх.»;

5) 27 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 1.5-1 чааһы эбэргэ:

«1.5-1. Өскөтүн куоластааһынна турууга сөбүлэһии туһунан сайабылыанһаа кандидат атын дойду агена буоларын туһунан сибидиэнньэ ыйыллыбыт буоллабына, кандидат Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыатыгар, кандидаты регистрациялааһынна анаан ирдэнэр атын докумуоннары кытта кэмиэрчэскэйэ суох тэрилтэлэри регистрациялааһын эйгэтигэр судаарыстыбаннай бэлиитикэни ырытан онорууга уонна олоххо киллэригэ уонна нуорма-быраап өттүнэн сүрүннээһингэ анал үлэни онорор толорор былаас федеральной уорганын, кандидаты атын дойду агеннарын реестриттэн уһулар туһунан иһитиннэриитин эбэтэр суут тустаах быһаарыытын киллэрэр.»;

6) 28 ыстатыйатын 2 чааһын иккис абзаһыгар «, ону тэнэ бу Сокуон 25 ыстатыйатын 9 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн киллэриллэр сибидиэнньэ састаабыгар кандидат Россия Федерациятын сирин-уотун тас өттүгэр баар атын дойду бааннарыгар счегтаабын (уурунуулаабын), харчылаабын уонна баайдаабын уонна (эбэтэр) атын дойду үбүнэн-харчытынан инструменнаабын туһунан сибидиэнньэни ыйар эбэтэр ыйыллыбыт сибидиэнньэлэри «Россия Федерациятын гражданнын быыбардыыр бырааптарын уонна референдумна кыттар бырааптарын сүрүн мэкитиэлэрин туһунан» Федеральной сокуон 33 ыстатыйатын 6³-6⁷ пууннарыгар сөп түбэһиннэрэн ытыллыбыт бэрэбиэркэ түмүгэр арыллар түбэлтэлэригэр» диэн тылы эбэргэ;

7) 29 ыстатыйатын 2 чааһыгар:

а) манньк ис хоһоонноох 1.3 пууну эбэргэ:

«1.3) кандидат бу Сокуон 25 ыстатыйатын 9.5 чааһынан олохтоммут ирдэбиллэри тутуспат буолуута.»;

б) 10 пуунугар «бу Сокуон» диэн тыл кэнниттэн «тустаах» диэн тылы эбэргэ;

8) 32 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 3.1 чааһы эбэргэ:

«3.1. Регистрацияламмыт кандидат атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллэбэт.»;

9) 33 ыстатыйатын 2 чааһын бастакы этиитигэр «, атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллэбит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористической тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллэбит дьон» диэн тылы эбэргэ;

10) 34 ыстатыйатыгар манньк ис хоһоонноох 7 чааһы эбэргэ:

«7. Атын дойду агеннарын реестригэр киллэриллибит дьон, экстремистскэй эбэтэр террористическай тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон кандидаттар үп боппуруоһугар болумуочуйалаах бэрэстэбиитэллэринэн буолбаттар.»;

11) 38 ыстатыйатын 3 чааһыгар «ону тэнгэ куоластааһын күнүгэр» диэн тылы «уонна тустаах быыбардыыр уокурук сиригэр-уотугар куоластааһын бүтүөр диэри (куоластааһын бүтэһик күнэ)» диэн тылынан уларытарга;

12) 43 ыстатыйатын 5 чааһыгар «атын дойду агена буолар регистрацияламмыт кандидаты, эбэтэр» диэн тылы уонна «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

13) 44 ыстатыйатын 13 чааһыгар «атын дойду агена буолар кандидаты,» диэн тылы уонна «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

14) 49 ыстатыйатыгар:

а) манньк ис хоһоонноох 3.1 чааһы эбэргэ:

«3.1. Быыбар пуондатын үбүн кандидаты регистрациялааһын иннинэ ороскуоттааһын мунутуур суумата бу ыстатыйа 3 чааһынан олохтоммут быыбар пуондатын үбүн ороскуоттааһын мунутуур сууматын 30 бырыһыаныгар тэннэхэр.»;

б) 5 чааһын 14 пуунугар «ону тэнэ» диэн тылы устарга, «, экстремистскэй эбэтэр террористическай тэрилтэ үлэтигэр сыһыаннаах дьон туһунан сибидиэнньэ биир уопсай реестригэр сибидиэнньэлэрэ киллэриллибит дьон» диэн тылы эбэргэ;

15) 54 ыстатыйатын 5 чааһын 6 пуунугар «, уонна кандидаттар үпкэ-харчыга отчуоттарын киллэриин уонна бэрэбиэркэлээһин түмүгүнэн Саха Өрөспүүбүлүкэтин Киин быыбар хамыһыһыатыгар тустаах матырыйааллары быраабы араначчылыыр уонна атын уорганнарга тустаах дьаһаллары ылынарга уонна буруйдаах дьону Россия Федерациятын сокуонугар сөп түбэһиннэрэн эппиэтинэскэ тардарга анаан ытытыларын туһунан этиини киллэрэр» диэн тылы эбэргэ;

16) 55 ыстатыйатын 4 чааһыгар «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

17) 56 ыстатыйатыгар:

а) 8.1 чааһыгар «атын дойду агена эбэтэр» диэн тылы устарга;

б) 20 чааһын манньк сааһылаан биэрэргэ:

«20. Куоластааһын күнүгэр (куоластааһын бүтэһик күнүгэр) куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн сирдээҕи-уоттааҕы быыбар хамыһыһыатыгар баар туһаныллыбатах быыбардыыр бүлүтүөһүнэр аабыллар уонна бу Сокуон 62 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн сотуллаллар, ол туһунан тустаах быыбар хамыһыһыата сотуллубут бүлүтүөһүн ахсаана ыйыллар аактаны толорор.

Быыбардыыр бүлүтүөннэри сотууга бу Сокуон 18 ыстатыйатын 6 чааһыгар ыйылыбыт дьон баар буолар бырааптаахтар. Бу быыбардыыр бүлүтүөннэри тустаах быыбардыыр хамыһыһа сэкирэтээрэ бэчээттээх көрүнгүнэн быыбардыыр хамыһыһа атын докумуоннарын кытта бииргэ харайар.»;

18) 58 ыстатыйатыгар:

а) 11 чааһыгар «бу Сокуон 62 ыстатыйатын 3 чааһын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн» дьэн тылы эбэргэ;

б) 15 чааһыгар «кини үлэтигэр» дьэн тыл кэнниттэн «уонна куоластааһыҥҥа аналлаах хостон тахсар» дьэн тылы эбэргэ;

19) 62 ыстатыйа 3 чааһыгар бастакы этиини манньк сааһылаан биэрэргэ: «Куоластааһын бириэмэтэ түмүктэммитин кэнниттэн учаастактаабы хамыһыһа быһаарар куоласка бырааптаах чилиэннэрэ кэтээн көрөөччүлэр, бу Сокуон 18 ыстатыйатын 6 чааһыгар ыйылыбыт атын дьон баалларыгар туһанылыбатах бүлүтүөннэри аабаллар уонна, куоластааччы бэлиэ туруорарыгар аналлаах квадраттары буортулаабакка, манньк бүлүтүөннэри салгыы туһанар кыабы туоратар инниттэн Россия Федерациятын Киин быыбар хамыһыһыата быһаарбыт ньымаларынан буортулаан, сотоллор, ол кэнниттэн сотуллубут туһанылыбатах бүлүтүөн, итиэннэ куоластааһыны ытытыга куоластааччыларынан, референдум кыттыылаахтарынан буортуламмыт бүлүтүөн ахсаанын иһитиннэрэллэр уонна куоластааһын түмүгүн туһунан боротокуол 6 строкатыгар уонна куоластааһыҥҥа аналлаах хоско баар боротокуол улаатыннарылыбыт көрүнгэр киллэрэллэр.»;

20) 67 ыстатыйатын 1 чааһыгар «атын дойду (аан дойдутаабы) кэтээн көрөөччүлэр,» дьэн тылы устарга.

8 ыстатыйа

Бу Сокуон дьин таһымнаах бэчээккэ тахсыбыт күнүн кэнниттэн уон күн аасытын кэннэ күүһүгэр киирэр уонна бу Сокуон күүһүгэр киирбит күнүн кэнниттэн анаммыт быыбар ытылларынан сибээстээн үөскээбит быраап сыһыаннаһыларыгар тарбанар.

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархана

Дьокуускай к., 2024 сыл бэс ыйы 10 күнүгэ

2745-С 165-VII №-дээх

А.НИКОЛАЕВ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

УУРААХ

**О ЗАКОНЕ РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ) «О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ
В ОТДЕЛЬНЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
В СФЕРЕ РЕАЛИЗАЦИИ ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ ПРАВ И ПРАВА
НА УЧАСТИЕ В РЕФЕРЕНДУМАХ ГРАЖДАН»**

Государственное Собрание (Ил Тумэн) Республики Саха (Якутия)
п о с т а н о в л я е т:

1. Принять Закон Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Республики Саха (Якутия) в сфере реализации избирательных прав и права на участие в референдумах граждан» и направить его для подписания и обнародования Главе Республики Саха (Якутия).
2. Опубликовать настоящее постановление в республиканских газетах «Якутия», «Саха сирэ», «Ил Тумэн» и на «Официальном интернет-портале правовой информации» (www.pravo.gov.ru).
3. Настоящее постановление вступает в силу с момента его принятия.

*Председатель Государственного Собрания
(Ил Тумэн) Республики Саха (Якутия)*

А. ЕРЕМЕЕВ

г. Якутск, 28 мая 2024 года

3 № 166-VII

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

УУРААХ

**«ГРАЖДАННАР БЫЫБАРДЫЫР БЫРААПТАРЫН УОННА РЕФЕРЕНДУМҢА КЫТТАР
БЫРААПТАРЫН ОЛОХХО КИЛЛЭРИИ ЭЙГЭТИГЭР САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН ТУСТААХ
СОКУОН СУОЛТАЛААХ ААКТАЛАРЫГАР УЛАРЫТЫЫЛАРЫ КИЛЛЭРЭР ТУҢУНАН»
САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН СОКУОНУН ТУҢУНАН**

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Түмэнэ уураар:

1. «Гражданнар быыбардыыр бырааптарын уонна референдумна кыттар бырааптарын олоххо киллэрии эйгэтигэр Саха Өрөспүүбүлүкэтин тустаах сокуон суолталаах аакталарыгар уларытыылары киллэрэр туһунан» Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонун ылынарга уонна ону Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархана илии баттыырыгар уонна бар дьонно биллэрэригэр анаан ыытарга.
2. Бу уураабы «Якутия», «Саха сирэ», «Ил Түмэн» өрөспүүбүлүкэ хаһыаттарыгар уонна «Правовой инициативы дьин таһымнаах интернет-порталыгар» (www.pravo.gov.ru) бэчээттээн таһаарарга.
3. Уураах ылыныллыабыттан ыла күүһүгэр киирэр.

Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Ил Түмэнин Бэрэссэдээтэ

Дьокуускай к., 2024 сыл

С 166-VII

А.ЕРЕМЕЕВ